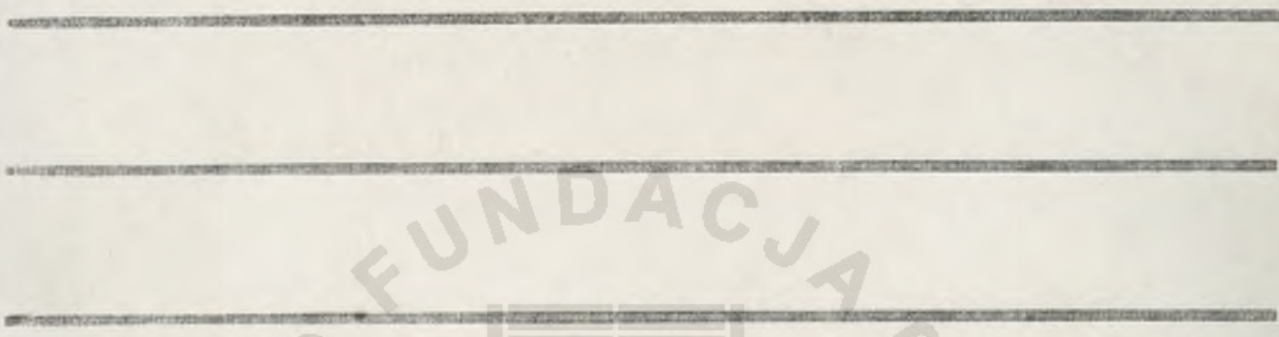

ul. Włocławek 43, tel. 211-86
87-100 TORUŃ

Rodlameuskie - listopad 1994

TECZKA

GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
Wojskowej Służby Polej
ul. Podmurna 93, tel. 0049 56 15 22 136
e-mail: zapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 5616 25 127; REGON 87 1027 56
KRS 00000 4169
Ndr-ko 821090 1506 0000 0000 5002 0244

Dembek Roman
Toruń
przekazał:
dr. Ciechanowski K.

Toruń
PAP
Dembek Roman
ps. „Świt”
M-766/1445 Pom.
1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Dąbelski Tom/om

J. R. - 766/1445 Pom.

Tomini PAP

- I./1. Relacja *k. 2 s. 1-3*
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację —
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja
-
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 5*
- VI. Fotografie *brak*

1/11. Relacja Romana Dembke:

1. Notatka z wstępnej relacji Romana Dembke sporządzonej przez Komradę Cichomskiego dn. 21.05.1962, napis kserokop.

k. 25.1-2

Dembeł Roman s, Aleksandra
ur. 1898 zam. Toruń,

Toruń, 21.V.1962r.

8

Nota z ustnej relacji

obywatela Dembeł Romana o jego działalność w ruchu oporu
na Pomorzu w latach 1939 - 1945.

Ob. Dembeł Roman przed wojną był podoficerem zawodowym. Pełnił obowiązki kancelisty w sztabie DOK VIII w Toruniu. We wrześniu 1939 roku został szefem batalionu zapasowego 63 pp. Do niewoli dostał się w Chełmie Lubelskim. Stamtąd został przewieziony do tymczasowego obozu jenieckiego w Radomiu. Tamte były żołnierze niemieccy z okresu pierwszej wojny światowej został zwolniony z niewoli. Powrócił do Torunia, lecz w związku z represjami jakie panowały w Toruniu nie przebywał na miejscu lecz na wsi w Lubianka koło Torunia u swoich rodziców. W marcu 1940 roku powrócił do Torunia i zameldował się w urzędzie pracy, otrzymał pracę pocztową. Jego robotnicze kwalifikacje nie wykorzystywane a potem jakieś. W 1942 roku został przez kolegów wprowadzony do konspiracyjnej organizacji która nosiła nazwę Polska Armia Powstania. Pocztowe należał tylko do jednej z trojki. W połowie 1942 roku został zawieszony do bezwonnictwa organizacji na Żeglarskiej tam sprawdzano jego między innymi w ten sposób że Staufierowa porządkowała mu zdjęcia oficerów polskich, których miał on rozpoznać, w ten sposób sprawdzano czy jest on faktycznie był tym za którego się podawał. Pewnej nocy na Żeglarskiej na ręce Sławińskiego złożył przysięgę. Otrzymał pseudonim "Swi" i został mianowany kapitanem, (posiadał mianowanie go do stopnia kapitana). Przez został wyznaczony na stanowisko dowódcy IV batalionu. Rejon mobilizacyjny batalionu obejmował północną część przedmieścia Torunia. (na dworcu Toruń Mały 88 ulicy Białostockiej.)

Przednim obowiązki dowódcy batalionu pełnił podchorąży rezerwy
Swięciński, który objął on funkcje potem w organizacji tego Dembeł
niewie. W sierpniu 1943 roku został on aresztowany i stracony
na mocy wyroku sądowego, za działalność konspiracyjną.

W skład batalionu wchodziły cztery kompanie, dowódcami kompanii
byli: Kowalski, Głodek, Fijał, czwartego dowódcę Dembeł nie pamięta
Dembeł odbierał teraz jako dowódcę batalionu przysięgi od
nowo zwierzbowanych członków organizacji. Też przysięgi przechowywał i przekazał im go.

Członkowie nie opłacali żadnych składów, ja również nie otrzymywa-
wali żadnych pieniędzy na działalność konspiracyjną, od kierownictwa organizacji.

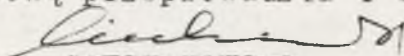
Batalion nie miał żadnego uzbrojenia, ponieważ tylko że niektórzy
członkowie organizacji mieli indywidualnie przechowywaną broń
która jednak nie była ujęta w ewidencji batalionu.

Zdanych większych akcji batalion i jego żołnierze nie wykonywali
poza drobne sabotaże przy szerszym pojęciu tego słowa.

W lipcu 1943 roku Dembeł został zabrany na roboty do Niemiec
i jego kontakt z organizacją został zerwany. W sierpniu
nastąpiły masowe aresztowania. Miedzy innymi został wtedy
aresztowany podchor. Święciński. Dembeł uniknął aresztowania, ale
gestapo było bardzo dobrze poinformowane o jego działalności
i w procesie jał się odbył został skazany na karę śmierci
zascznie.

Obywatel Dembeł posiadał szereg dokumentów organizacyjnej organizacji
przekazał je jednak w 1946 roku do ZBOWiD-u na ręce ob. Ludwiczki
który z kolei oddał je Głogzic.

Relację przeprowadził i sporządził notatkę

CIECHANOWSKI.

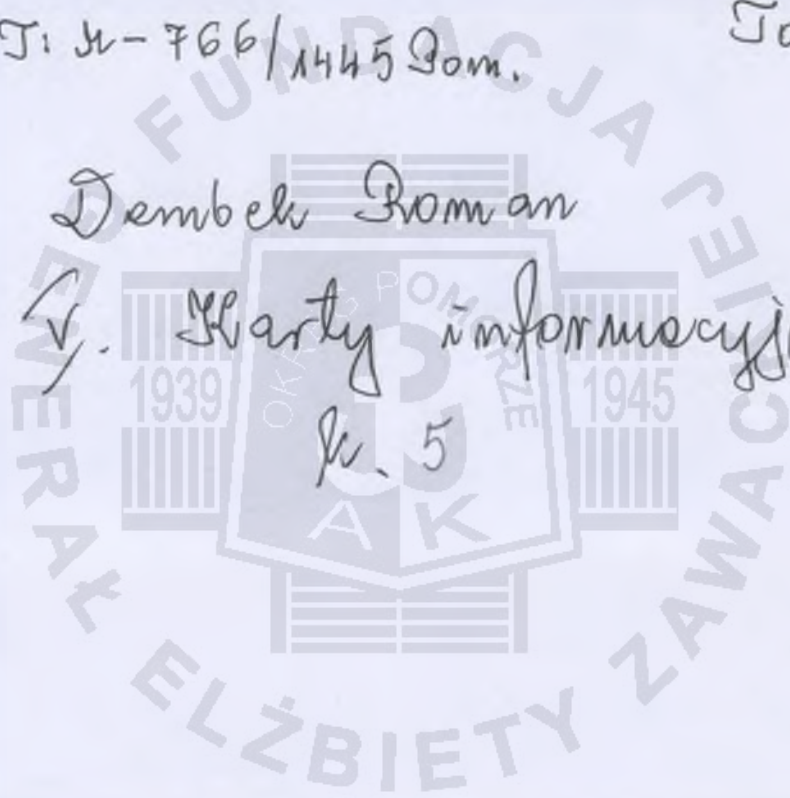
Relacja przekazana R. Ciechanowski - L. de. 749/A/94 z 27.09.94

T: M-766/1445 Pom.

Tommi

Dembek Roman

✓. Party informacyjnej
K. 5

Dembek Roman

Toruń A
PAP

„Dowódca kompanii w batalionie
Swieronia.

- Stalowa, zam. przy ul. Wylbickiego 19
zapomysłony przez Swieronia

Int. Roczn. Torunski 18

art. T. Jaroskiego o PAPIe
538

Jelt

DEMBEK ROMAN

TORUN PAP

D-ca kompanii w Batalionie PAP Toruń-Mokre Bolesława
Swigonía.

Ok. 40 lat, były podoficer zawodowy, z zawodu
stolarz, zam. ul. Wybickiego 19.

Zr.: T.Jaszowski, PAP..., [w:] Walka podziemna,
s. 309.

MGr'95

2

ay

TORUŃ
AK 3

DEMBEK ROMAN

ur. 11. 08. 1898 r. Mate Białdunki kraj. Olsztyn,
s. Aleksandra i Katarzyny z d. Krzyżewskiej, zam. Toruń,
ul. Młybickiego 19/1, zm. 1978 r.

Ruch oporu AK oraz PAF i PAL w latach 1942-45
d-ca I Kompanii IV batalionu - Toruń, posiadał pełnomocnictwo
cełbrońniaka przyrzędy.

Arch. Państwowe Toruń, Akta ZH ZBOWID nr 1889, sygn. 1/86.

ff

Dembel Roman

Termin
173 4

ps. "Siel"

Dca kompanii bat. IV (Termin-Głokre)

zob. Gąsiorowski A., Polska Armia
Powstania..., Termin 1997, s. 40.

MLD. IX '14

Dembek, Roman

ps. "Svit"

Toruni 5

PRP

Przedwojenny zaw. podofic. W 3,
dowództwo komp. w batalionie

IV

zob. Chrasanowski B., Gąsionowski A.,
Steyer R., Golskie Podziemie
na Pomorzu..., Toruń
Golark 2005, s. 368.

hls.xi'14

Teczka do akt 1824-331 BN-73/7365-07

Spółdzielnia Inwalidów „SWIT” Prabuty ul. Wojska Polskiego 20 a, tel. 60, 69